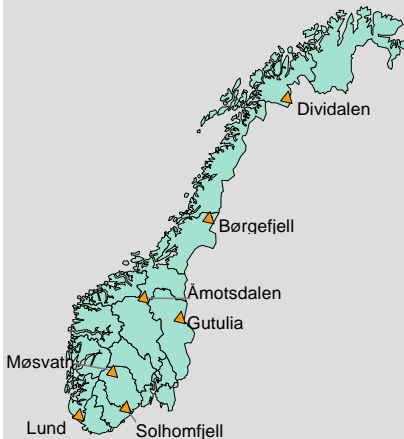

Program for
naturovervåking

Naturovervåking i Børgefjell – resultater 2007

Hvor foregår naturovervåkingen?

Program for naturovervåking

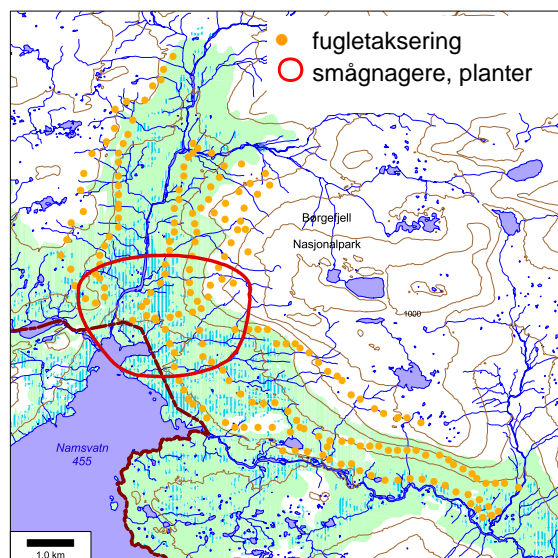
- overvåking av planter og dyr i vanlig norsk skog og fjell
- startet i 1990
- foregår i 7 områder
- organisert av Direktoratet for naturforvaltning (DN)
- gjennomført av Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Mål for naturovervåkingen

- gi grunnlag for å bedømme langsiktige endringer i naturen
- påvise utviklingstendenser over tid og geografiske forskjeller
- på et tidlig tidspunkt oppdage effekter av menneskelig påvirkning på økosystemer og artsmangfold
- skille menneskeskapte endringer fra naturlige variasjoner

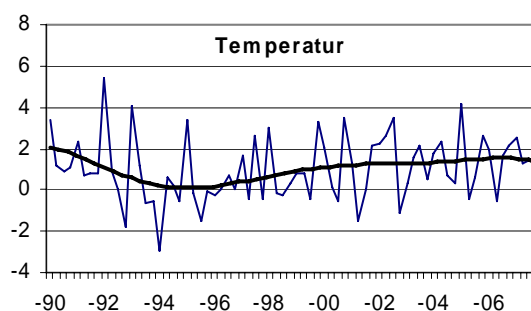
Kontaktpersoner

- NINA: Erik Framstad (erik.framstad@nina.no)
- DN: Else Løbersli (else.lobersli@dirnat.no)

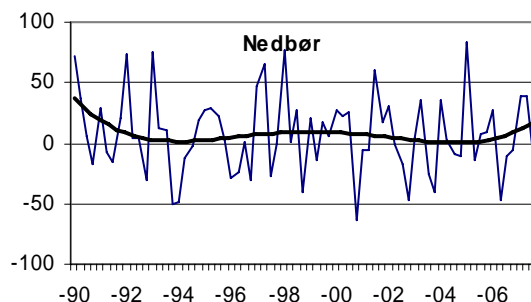
Tilbakegang for flere plantearter, men god tilstand for lav på bjørkestammer; svært lav produksjon for ryper og rovfugl

- Flere plantearter har gått tilbake i siste 5-årsperiode.
- Tilstanden for lav på bjørkestammer er meget god.
- Klar forbedring i ungeproduksjonen for kongeørn og jaktfalk i 2007.
- Svak økning i rypebestanden og noe bedre produksjon enn i de foregående årene.
- Antall observerte spurvefugl fremdeles noe lavere de siste årene enn tidligere.
- Bestandene av smågnagere viste nytt toppår.

Mildere og fuktigere klima enn normalt siden slutten av 1990-tallet

Gjennomsnittlig avvik i måneds-middeltemperatur (°C) fra 30-årsnormalen (1961-90) pr kvartal fra desember 1989 til november 2007. Verdier over 0 viser temperatur over normalen.

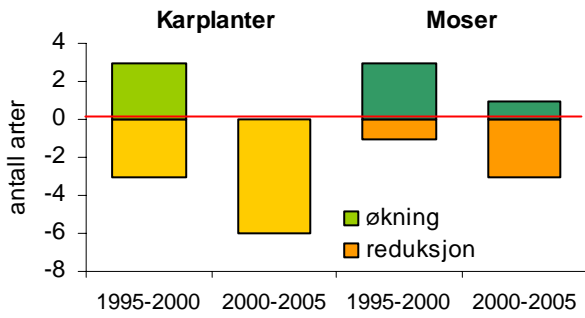

Gjennomsnittlig avvik i månedsnedbør (mm) fra 30-årsnormalen (1961-90) pr kvartal fra desember 1989 til november 2007. Verdier over 0 viser nedbør over normalen.

Resultater for overvåkingsområdet i Børgefjell i 2007

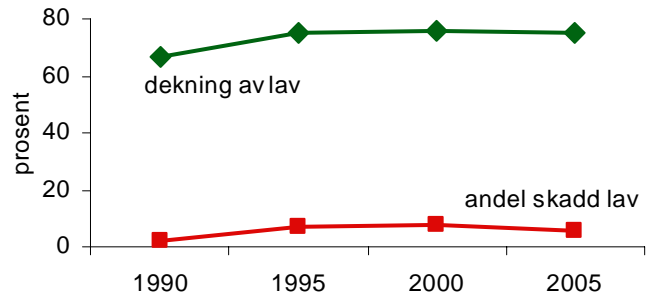
Tilbakegang for flere plantearter i siste 5-årsperiode

- antall registrerte plantearter har økt litt, fra 80 i 1995, til 82 i 2005

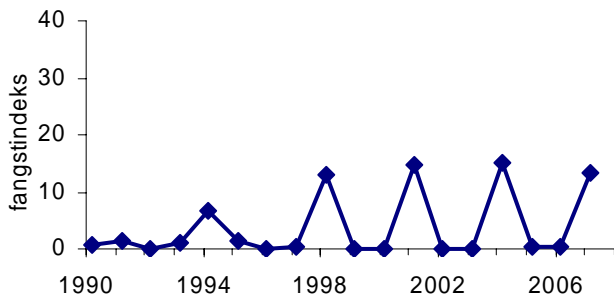
Meget god tilstand for lav på trær

- stor dekning av lav på bjørketrær
- meget lavt skadeomfang

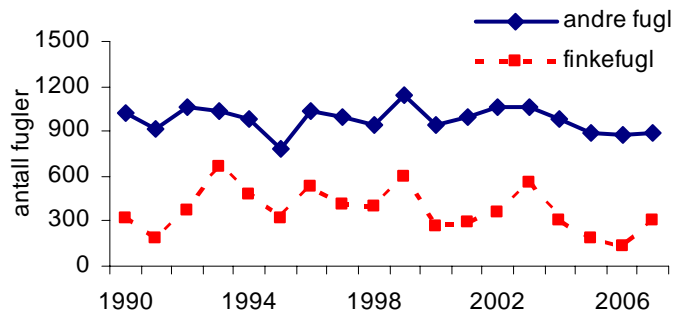
Utpregete og regelmessige toppår for smågnagere

- middels store bestandstopper med 3-4 års mellomrom
- ny bestandstopp i 2007

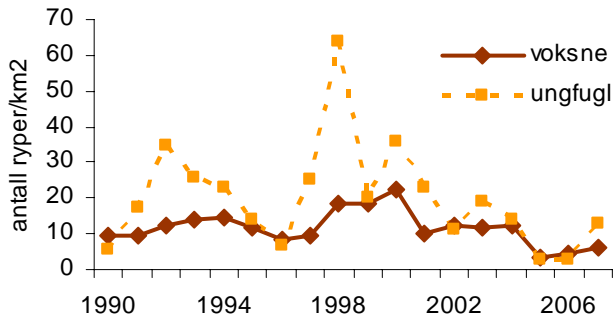
26 arter av spurvefugl observert i 2007

- stabil bestand av spurvefugl, men litt nedgang i 2004-07
- litt økt antall observerte finkefugl i 2007

Fortsatt svakt bestandsnivå for ryper i 2007

- men liten oppgang i antall ungfugl

Mye bedre ungeproduksjon for rovfugl i 2007

- med oppgang i rype- og smågnagerbestandene viste særlig jaktfalk god produksjon

